

REPUBLIKA E SHQIPËRISË

KOMISIONERI PËR MBROJTJEN NGA DISKRIMINIMI

Nr. 203/ 3 Prot.

Tiranë, më 18. 03.2024

V E N D I M

Nr.64, Datë 18. 03. 2024

Mbështetur në nenin 32, pika 1, germa a), të ligjit nr. 10 221, datë 04.02.2010 “Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”¹, i ndryshuar, Komisioneri për Mbrojtjen nga Diskriminimi mori në shqyrtim ankesën nr.12 Regj., datë 31.01.2024 të znj. E. M, në cilësinë e përfaqësueses ligjore të vajzës së saj D. M, kundër Policisë së Shtetit, Vlorë, për shkak të “aftësisë së kufizuar”,

Pas shqyrtimit fillestar të ankesës së mësipërme, Komisioneri²,

K O N S T A T O I:

I. Pretendimet sipas subjektit ankues.

Referuar ankesës së depozituar pranë Komisionerit, ankuesja parashtron se: *Kisha parkuar makinën përpara dyqanit tim në rrugën transballkanike Vlorë. Midis trotuarit kryesor dhe dyqanit tim është një hapësirë prej 8-10 metra. Shoh një polic që i afrohet makinës dhe i bënte foto dhe e pyes nëse kishte ndonjë problem. Ai përgjigjet që isha në parkim të gabuar. I përgjigjem duke i sqaruar që është makinë invalidi dhe vajzën (32 vjeçe) duhet ta zbresë sa më afër. Ja përsërita disa herë që është makinë invalidi duke i vënë në dukje që në këtë rrugë nga fillimi në fund nuk ka në asnjë vend parkim për invalid. Ai më thotë që këtë problematik duhet ta zgjidhi bashkia. Më vendosi gjobë prej 3 mijë lekë të reja. Nuk më lajmëroi ta lëvizja makinën meqënëse isha aty. Shkova në polici tek operatori i ankesave i cili më pyeti nëse isha prezent në momentin e vendosjes së gjobës. Unë ju përgjigja që isha aty dhe më udhëzoi që të bëja një ankesë. E pyes nëse ishte mundësia të takoja ndonjë epror të institucionit dhe mu përgjigjë që punonjësi i policisë që kishte vënë gjobën ka qenë vet shefi i qarkullimit rrugor. Më bëri*

¹ Në vijim do t'i referohemi me shkurtesën LMD.

² Në vijim do t'i referohemi me shkurtesën KMD.

përshtypj fakti që vet shefi i qarkullimit nuk paska informacion për rregullat e parkimit për invalidët. Për më tepër tek fatura me paturpësinë më të madhe e ka shkruar kundravajtësi joprezent.

Nuk doja të hallakatem nëpër dyer dhe operatorë që më përcjellin pa asnjë zgjidhje ju shqetësova ju me shpresën se do kem një përgjigje. Pas 3 ditësh me vijnë 3 policë përseri përpara punës time ku ishte parkuar një makinë tjetër, afrohem dhe shoh që polici po fliste me të zotin e makinës dhe më pas largohen pa i vendosur gjobë në të njëjtin vendparkim që kisha parkuar dhe unë para 2 ditësh. Afrohem dhe e pyes policin përse nuk i vendosën gjobë qytetarit që kishte parkuar aty ku unë u gjobita por nuk më ktheu përgjigje, por në debat e sipër me qytetarë të tjerë që kishin parkuar aty, dëgjova shefin e policisë të ju thotë që mos na merrni atëherë në telefon. Domethënë që aty është dikush që i telefonon. Por që të bëjnë një diskriminim ndaj një invalidi nuk është e drejtë dhe të tolerojnë dikë tjetër është e papranueshme. Unë po shpresoj shumë tek ju pasi po kaloj një situatë shumë të vështirë pasi vuaj nga kanceri i gjirit dhe vajzën e kam të paralizuar. Nëse jam gabuar ju kërkoj shumë ndjesë por kam shpresë tek ju dhe nuk kam asnjë qindarkë për të paguar gjobën.

Në përfundim, ankuesja kërkon nga Komisioneri për Mbrojtjen nga Diskriminimi, kompesimin e gjobës dhe të merren masa ndaj punonjësit të policisë së shtetit.

Procedurat e ndjekura nga Komisioneri

Pas kryerjes së verifikimit paraprak të ankesës dha akteve bashkëlidhur saj, KMD gjykoi se kjo ankesë duhej plotësuar me informacion vijues. Për këtë arsye, Komisioneri iu drejtua ankueses me shkresën nr.203/1 prot., datë 05.02.2024, ku kërkohet informacioni i mëposhtëm:

- *Aktin e përfaqësimit që keni tagrin ligjor për të përfaqësuar vajzën tuaj në këtë shqyrtim administrativ.*
- *Kopje e librezës së invaliditetit të vajzës suaj të lëshuar nga institucioni përkatës, e cila të jetë e shoqëruar me Vendimin e Komisionit që ka vlerësuar aftësinë e kufizuar, për të parë llojin dhe shkallën e aftësisë së kufizuar shkak i cili është i rëndësishëm për trajtimin e mëtejshëm të ankesës suaj.*
- *Kopje të lejes së qarkullimit të mjetit që ka të shënuar faktin që ky mjet shërben për të lëvizur persona me aftësi të kufizuar. Ose në rast se mjete përdoret personalisht nga personi me aftësi të kufizuar, kopje të lejes së drejtimit që i është dhënë personit me AK nga institucioni përkatës.*
- *Çdo informacion ose dokumentacion tjetër shtesë që ju do e gjykoni të nevojshëm në mbështje të ankesës tuaj.*

Sa sipër, nga ana e ankueses nuk u kthye asnjë përgjigje dhe nuk është plotësuar asnjë nga dokumentacionet që u kërkua nga ana e Komisionerit me shkresën nr.203/1 prot., datë

05.02.2024 dhe pse sipas fletës së lajmërimit të Zyrës Postare, e ka marrë këtë shkresë që në datën 08.02.2024.

Mbështetur në sa më sipër, Komisioneri vlerëson se:

Parimi i barazisë para ligjit dhe i mosdiskriminimit, sanksionohet nga Kushtetuta në nenin 18, si një parim i përgjithshëm që përshkon të gjitha të drejtat dhe liritë themelore të njeriut, prandaj ai duhet të gjejë shprehjen e tij në të gjithë legjislacionin shqiptar si dhe të zbatohet nga të gjithë, si nga institucionet edhe nga individët. Gjykata Kushtetuese në disa vendime të saj ka interpretuar nenin 18 të Kushtetutës, si dhe ka theksuar se parimi i barazisë synon që të gjithë të jenë të barabartë në ligj dhe përpara ligjit, jo vetëm në të drejtat themelore të parashikuara në Kushtetutë por edhe në të drejtat e parashikuara nga ligjet e tjera në fuqi. Gjykata është shprehur se: *“Barazia në ligj dhe para ligjit nuk do të thotë që të ketë zgjidhje të njëjllota për individë ose kategori personash që janë në kushte objektivisht të ndryshme. Barazia përpara ligjit dhe në ligj presupozon barazinë e individëve që janë në kushte të barabarta”, si dhe “Vetëm në raste përjashtimore dhe për shkaqe të arsyeshme dhe objektive mund të përligjet trajtimi i ndryshëm i kategorive të caktuara që përfitojnë nga kjo e drejtë”* (shih vendimet nr.39, datë 16.10.2007, nr. 4 datë 12.02.2010, nr. 34, datë 20.12.2015, të Gjykatës Kushtetuese).

Neni 14 i Konventës Evropiane për Drejtat e Njeriut (KEDNJ), ndalon diskriminimin në gëzimin e të drejtave dhe lirive të përcaktuara në të, ndërkohë që Protokollin 12-të të KEDNJ-së, i cili është ratifikuar nga Shqipëria, ndalon diskriminimin në lidhje me *“gëzimin e çdo të drejte të parashtruar nga ligji”* dhe kështu ofron mbrojtje më të madhe se sa neni 14, i cili lidhet vetëm me të drejtat e garantuara nga KEDNJ-ja. Gjykata Evropiane e të Drejtave të Njeriut (GJEDNJ), në mënyrë të vazhdueshme ka interpretuar se *“diskriminimi”* do të thotë që të trajtosh ndryshe pa një justifikim objektiv dhe të arsyeshëm, persona të cilët ndodhen në situata të ngjashme dhe diferenca në trajtim, nuk bazohet në ndonjë justifikim objektiv dhe të arsyeshëm, domethënë, se trajtimi i diferencuar nuk ndjek një qëllim legjitim dhe nuk ekziston një marrëdhënie e arsyeshme të proporcionalitetit ndërmjet mjeteve të përdorura dhe qëllimit që synohet të realizohet. Sipas GJEDNJ, e drejta për të mos u diskriminuar e garantuar nga KEDNJ, gjithashtu cenohet kur pa një justifikim objektiv dhe të arsyeshëm shtetet dështojnë që të trajtojnë ndryshe personat situata e të cilëve objektivisht e ndryshme.

Ligji nr.10 221/2010 *“Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”*, i ndryshuar, rregullon zbatimin dhe respektimin e parimit të barazisë dhe mosdiskriminimit, bazuar në një listë jo shteruese shkaqesh, por në mënyrë të shprehur neni 1, i ligjit parashikon mbrojtjen nga diskriminimi për një listë joshteruese shkaqesh. Në këtë nen parashikohet shprehimisht se: *“Ky ligj rregullon zbatimin dhe respektimin e parimit të barazisë dhe mosdiskriminimit në lidhje me racën, etninë, ngjyrën, gjuhën, shtetësinë, bindjet politike, fetare ose filozofike, gjendjen ekonomike, arsimore ose shoqërore, gjininë, identitetin gjinor, orientimin seksual, karakteristikat e seksit, jetesën me HIV/AIDS, shtatzëninë, përkatësinë prindërore, përgjegjësinë prindërore, moshën, gjendjen familjare ose martesore, gjendjen civile, vendbanimin, gjendjen shëndetësore, predispozicionet*

gjenetike, pamjen e jashtme, aftësinë e kufizuar, përkatësinë në një grup të veçantë, ose me çdo shkak tjetër.”

Sipas nenit 3, pika 1, të LMD, të ndryshuar, përcaktohet se: *“1. “Diskriminim” është çdo dallim, përjashtim, kufizim ose preferencë, bazuar në cilindo shkak të përmendur në nenin 1 të këtij ligji, që ka si qëllim ose pasojë pengesën ose bërjen të pamundur të ushtrimit në të njëjtën mënyrë me të tjerët të të drejtave e lirive themelore të njohura nga Kushtetuta e Republikës së Shqipërisë, aktet ndërkombëtare të ratifikuara nga Republika e Shqipërisë, si dhe nga ligjet në fuqi.”*

Mbrojtja nga diskriminimi, sipas nenit 7, të LMD-së, së ndryshuar, garantohet ndaj çdo veprimi apo mosveprimi të autoriteteve publike ose personave fizikë a juridikë që marrin pjesë në jetën dhe sektorët publikë apo privatë, që krijojnë baza për mohimin e barazisë ndaj një personi apo grupi personash, ose që i ekspozon ata ndaj një trajtimi të padrejtë dhe jo të barabartë, kur ata ndodhen në rrethana të njëjta apo të ngjashme, në krahasim me persona të tjerë apo grupe personash.

Në Kreun IV, të ligjit të sipërcituar parashikohet mbrojtje e posaçme nga diskriminimi në fushën e shërbimeve. Ky ligj në nenin 20, pika 1, germa a) parashikon shprehimisht se: *“Personi fizik ose juridik që ofron të mira apo shërbime për publikun, me pagesë ose jo, ndalohet të diskriminojë një person tjetër, i cili kërkon t’i arrijë ose t’i përdorë ato: a) duke refuzuar t’i japë një personi apo grupi personash të mira apo shërbime për shkaqet e përmendura në nenin 1 të këtij ligji...”*

Në bazë të dispozitave të LMD, të ndryshuar, ankesat e depozituara pranë KMD-së shqyrtohen nga ky institucion dhe në përfundim të procedurave hetimore Komisioneri shprehet me vendimmarrje, nëpërmjet së cilës kryesisht konstaton ose jo diskriminimin e pretenduar për një ose disa nga shkaqet e përcaktuara në nenin 1 të këtij ligji.

Në thelb të diskriminimit, është trajtimi i diferencuar dhe më pak i favorshëm, i shfaqur qoftë në formën e dallimit, kufizimit, përjashtimit ose preferencës dhe që ka për bazë një nga shkaqet e mbrojtura nga ligji. Pra, jo çdo diferencë në trajtim apo trajtim më pak i favorshëm gëzon mbrojtje nga ligji. Mbrojtja nga diskriminimi sipas ligjit garantohet vetëm për ato diferenca në trajtim apo trajtime më pak të favorshme që kanë për bazë një nga shkaqet e mbrojtura. Në mungesë të një shkakut të mbrojtur, jo çdo diferencë në trajtim apo trajtim i pafavorshëm konsiderohet diskriminim sipas ligjit. Gjithashtu, jo çdo diferencë në trajtim është diskriminim, por vetëm ato që nuk kanë një justifikim objektiv dhe të arsyeshëm. Pra, nëse për diferencën në trajtim konstatohet se ka një justifikim objektiv dhe të arsyeshëm, atëherë trajtimi ndryshe është i përligjur dhe nuk është i ndaluar nga ligji.

Nga shqyrtimi paraprak i ankesës dhe bazuar në nenin 33, pika 4, germa “b” të ligjit nr. 10221/2010 *“Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”*, të ndryshuar, ku parashikohet se: *“4. Ankesa nuk pranohet nëse:ç)nuk ka informacion të mjaftueshëm për të bërë të mundur një*

hetim;”, Komisioneri vlerëson se ankesa nuk duhet të pranohet pasi është e papajtueshme me dispozitat e këtij ligji, bazuar në arsyetimin vijues:

Pala ankuese pretendon diskriminim të vajzës së saj nga ana e Policisë së Shtetit Vlorë, në lidhje me vendosjen e gjobës prej 3 mijë lekë te reja, për parkim të gabuar të makinës së saj të cilën e përdorë për nevoja të vajzës së saj invalide.

Ankuesja nuk vuri në dispozicion aktin e përfaqësimit që ka tagrin ligjor për të përfaqësuar vajzën e saj në këtë shqyrtim administrativ, pasi vajza është e moshës 32 vjeçare.

Nga ana e ankuseses nuk na u vu në dispozicion kopje e lejes së qarkullimit të mjetit që ka të shënuar faktin që ky mjet shërben për të lëvizur persona me aftësi të kufizuar. Ose në rast se mjeti përdoret personalisht nga personi me aftësi të kufizuar, kopje të lejes së drejtimit që i është dhënë personit me AK nga institucioni përkatës.

Ankuesja në cilësinë e përfaqësueses ligjore në këtë ankesë të vajzës së saj D. M, 32 vjeçe, pretendon se shkak i diskriminimit është aftësia e kufizuar, pra arsyeja për trajtimin e padrejtë dhe të pafavorshëm të cilit ajo i është nënshtruar, në rastin konkret vendosja e gjobës nga Policia e Shtetit Vlorë, ka si shkak faktin që ankuesja ka një vajzë me aftësi të kufizuar.

Pala ankuese pretendon se vajza e saj është person me aftësi të kufizuar, por që nga ana e saj nuk u vu në dispozicion kopje e librezës së invaliditetit të vajzës të lëshuar nga institucioni përkatës, e cila të jetë e shoqëruar me Vendimin e Komisionit që ka vlerësuar aftësinë e kufizuar, për të parë llojin dhe shkallën e aftësisë së kufizuar.

Në përfundim të shqyrtimit paraprak të ankesës, bazuar në nenin 33, pika 4, germa “ç”, të ligjit nr.10221, datë 04.02.2010 “*Për Mbrojtjen nga Diskriminimi*”, të ndryshuar, Komisioneri arrin në përfundimin se, ankesa e paraqitur nga pala ankuese znj. E. M, kundër Policisë së Shtetit Vlorë, nuk mund të pranohet, pasi nuk ka informacion të mjaftueshëm për të bërë të mundur hetimin dhe për rrjedhojë nuk mund t’i nënshtrohet procedurave të mëtejshme të parashikuara në ligj për shqyrtimin e saj.

PËR KËTO ARSYE:

Mbështetur në nenin 7, pika 3, nenin 20, pika 1 , germa “a”, nenin 21, pika 1, nenin 32, pika 1, germa a), nenin 33, pika 4, germa “ç” të ligjit nr. 10 221, datë 04.02.2010 “*Për Mbrojtjen nga Diskriminimi*”, i ndryshuar,

Komisioneri për Mbrojtjen nga Diskriminimi,

V E N D O S I :

1. Mospranimin e ankesës nr.12, datë 31.01.2024, së znj.E. M.
2. Kundër këtij vendimi lejohet ankim në Gjykatën Administrative të Shkallës së Parë Tiranë, brenda 45 ditëve nga marrja dijeni.

KOMISIONERI

Robert GAJDA

Hartoi: L. Jani, Inspektore DHA
Rishikoi: K. Keta, Inspektore DHA
Miratoi: V. Bushati, Drejtore DHA
Datë: 07.03.2024